

זוהר לעם

חוקת

קבלה לעם
www.kab.co.il

תוכן עניינים

3 חוקת
3 זאת חוקת התורה
3 שלף איש נעלו
4 זאת חוקת התורה
4 פרה אדומה
6 המשלח מעיינים בנחלים
7 משה אהרון ומרים
8 סובב סובב הולך הרוח
9 טובה חכמה עם נחלה
9 ייאסף אהרון אל עמיו
10 וידבר העם באלקים ובמשה
11 הבאר
12 אל תירא אותו

חוקת

זאת חוקת התורה

ז"א, אלא רק דין התורה, גזרת התורה, שהוא מלכות.

ג) כתוב, זאת אשר ללויים. ולא כתוב, וזאת עם ו', משום שמצד הדין הם באים, מצד שמאל, המלכות, הנבנית משמאל, ולא מצד הרחמים, ז"א. ע"כ כתוב זאת בלא ו', מלכות בלא ז"א. אבל כתוב, וזאת עשו להם וחיו, זאת עם ו', וזה נאמר בלויים, שהלויים הם זאת, ולא וזאת. ודאי שהם בחינת וזאת, כי מי שאוחז סם המוות, אם לא יערב בו סם חיים, הרי ימות ודאי. וע"כ כתוב, וזאת עשו להם וחיו, שתתחבר זאת, המלכות, אילן המוות, עם ו', ז"א, עה"ח, ולא ימותו. משום שסם חיים מעורב עימו. וע"כ, וזאת עשו וחיו ולא ימותו, כי וזאת צריך להם ולא זאת. משום זה הכתוב, וזאת התורה, מורה, שהוא ממש בייחוד אחד, בייחוד שלם, זכר ונוקבא בכלל אחד, ו"ה. אבל זאת בלבדה בלא ו', הוא ה' לבדה בלי ו', מלכות בלא ז"א. וע"כ כתוב, זאת חוקת התורה.

א) זאת חוקת התורה. וזאת התורה, אשר שם משה לפני בני ישראל. דברי תורה קדושים הם, עליונים הם, מתוקים הם, כמ"ש, הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש. מי שעוסק בתורה, הוא כאילו עומד כל יום על הר סיני ומקבל התורה. כמ"ש, היום הזה נהיית לעם.

ב) כתוב כאן, זאת חוקת התורה. וכתוב, וזאת התורה, ולא כתוב, חוקת. מה בין זה לזה? אלא, וזאת התורה, להראות שהכול הוא בייחוד אחד, ולכלול כנ"י, המלכות, בהקב"ה, ז"א, שיימצא הכול אחד. משום זה, וזאת התורה. למה יש תוספת ו' על זאת? להראות שהכול אחד בלא פירוד. וזאת, הוא כלל ופרט יחד, זכר ונוקבא יחד, כי ו' זכר, ז"א, כלל. זאת, נוקבא, המלכות, פרט. ומשום זה כתוב, וזאת התורה, שמורה על ז"א ונוקבא בייחוד אחד. אבל זאת בלא תוספת ו', היא חוקת התורה, המלכות, הנקראת חוקה, ובאה מז"א, שנקרא תורה, ולא התורה עצמה,

שלף איש נעלו

שהמת שורה בו. כי הנעל רומז על רגלו, שהוא קיומו, שכתוב, מה יפו פעמיך בנעלים בת נדיב.

ט) כשהמת לוקח אותו, מורה שמעבירו למקום המוות. אבל בזמן שהחי שולף נעלו ונותן לאדם אחר, כדי לקיים קניין, הוא עושה בגזרה של מעלה, שנגזר שהקניין יעבור מרשותו של זה לרשותו של זה. נעל של חליצה, היא נעל אחר כעין של מעלה.

י) כשהמת הזה מסתלק מעולם בלי בנים, בת נדיב הזה, המלכות, אינה אוספת אותו האדם אליה, והולך נע ונד בעולם, שאינו מוצא מקום, והקב"ה מרחם עליו וציווה לאחיו, שיגאל אותו, שישוב וייתקן בעפר אחר, שיתגלגל, כמ"ש, ואדם על עפר ישוב.

יא) ואם גואל הזה אינו רוצה להחיות את אחיו בעוה"ז, לייבם את אשתו, כדי שיחזור ויתגלגל בבן הנולד, צריכים לקשור לו נעל אחד ברגלו, ואישה ההיא תחלוץ אותו ותקבל אותו הנעל אצלה. ולמה נעל? משום שנעל ההוא הוא בשביל המת, שנחשב שהוא של המת, ונותן ברגל אחיו החי, והאישה היבמה מקבלת אצלה נעל ההוא, להראות שמת ההוא חוזר בין החיים ע"י מעשה זה. שהנעל רומז על היבמה, הייבום הקשור ברגל אחיו החי, כדי להביא אחיו המת בין החיים, שיתגלגל בבן הנולד.

ה) וזאת לפנים בישראל על הגאולה ועל התמורה לקיים כל דבר, שלף איש נעלו ונתן לרעהו. אם הראשונים עשו הסכמה, לקנות כל דבר ע"י נעל, בדין התורה, ובאו האחרונים וביטלו אותו, יש לשאול, למה ביטלו אותו? והרי מי שמבטל דבר של התורה, כאילו מחריב עולם שלם. ואם זה לא היה בדין של תורה, אלא הסכמה בלבד, יש לשאול, למה דווקא נעל כאן, ולא דבר אחר?

ו) אלא ודאי בדין התורה היה, ובסוד עליון נעשה הדבר, ומשום שהראשונים היו חסידים צדיקים, היה דבר זה מגולה ביניהם, וכשהתרבו הרשעים בעולם, נעשה דבר זה באופן אחר, כדי לכסות הדברים, שהם בסוד עליון.

ז) ויאמר, אל תקרב הלום, של נעליך מעל רגליך. ולמה כאן נעל? שציווהו לפרוש מאשתו ולהתחבר באישה אחרת של אור הקדוש העליון, שהיא השכינה.

ח) ונעל, מעמיד אותו במקום אחר, שמי שלוקח אותו, מעביר את הנותן אותו, מעולם זה, ומעמידו בעולם אחר. וע"כ כל מה שנותן המת בחלום לאדם, הוא טוב. אבל אם לקח כלי מהבית, הוא רע, כגון שלקח הנעל שלו, משום, שזה מורה, שהעביר רגלו, שהוא קיום האדם, מעוה"ז, ואסף אותו לעולם אחר, אל המקום

יד ע"כ מי שרוצה לקיים קניין, לוקח נעלו ונותן לחברו, לקיים עליו הקניין. כמ"ש, וזאת לפני ישראל על הגאולה ועל התמורה לקיים כל דבר. וזאת, המלכות, עמדה שלמה בכל. לפני ישראל, כשהיו צנועים וקדושים. לקיים כל דבר, שרומז על זיווג העליון יסוד ומלכות. כי כל יסוד, דבר מלכות. כי זהו קיום. וזאת התעודה בישראל. ואין היא הסכמה בעלמא לעשות קניין עם נעל, ומדעתם עשו זה, אלא הוא קיום עליון, שיהיו מעשיהם למטה כעין הסוד של מעלה. כי רומז על זיווג יסוד ומלכות, קיום העליון.

טו כיוון שהתרבו הרשעים בעולם, כיסו הדבר באופן אחר, שעושים קניין בכנף המלבוש. ומלבוש ההוא הוא תיקון עליון, ז"א, וכנף המלבוש, המלכות, שנקרא כנף, שרומז על זיווג ז"א ומלכות, כמו הנעל. וכתוב, ולא יגלה כנף אביו. הרי שהאישה נקראת כנף.

יב והוא בהיפוך מאותו הנעל, שהמת נוטל מן החיים בחלום, שע"י לקיחת הנעל מעביר את החי מעוה"ז לעולם האחר של המת. ועתה נעל הזה של חליצה, לוקח החי מן המת. וע"כ בנעל ההוא הולך המת בין החיים, משום שהאישה החיה, הייתה מעבירה את המת מעולם האחר אל עוה"ז בין החיים, שהיה מתגלגל בבן הנולד מהייבום. ועתה, שאינו רוצה לייבם, והאישה לוקחת אותו אצלה, להראות שהאישה עטרת בעלה, השכינה, לוקחת אותו ומקבלת אותו אצלה.

יג וצריכים להשליך נעל ההוא על הארץ, להראות ששקט הגוף של אותו המת. והקב"ה, בשעה זו או לאחר זמן, ירחם עליו ויקבל אותו לעולם האחר. עוד, הכאת הנעל מיד האישה לארץ, בא להראות, שאותו המת יבנה מעפר אחר של עוה"ז, כלומר, שיתגלגל. ועתה ישוב תחילה לעפר שהיה משם. ואז אישה היא מותרת לעשות זרע אחר.

זאת חוקת התורה

דינים דנוקבא, על הדינים דמסך שבה. וחוקת, חוק של ד' נ', שנחקה בב' מיני דינים אלו.

והתבאר, אות ה', ד' הייתה. ה' שבשם הוי"ה הייתה מקודם ד', שהייתה בשמאל בלי ימין, שאז הייתה דלה וענייה, וע"ש זה נקראת דלת. אבל ת' היא ד' ונ' מתחברים יחד, שבצורת ת', יש שתי אותיות ד' נ'. נ', מכה כמו נחש ומכלה והורג. ואמרה, לא פעלתי און. שהיא דינים דנוקבא, שהס"א נאחזת בהם. ובני העולם מתאנים שפני המלכות מאירים, ואינו כן, אלא מכה כנחש. וע"כ נקראת כך בני ו' ו', לשון הונאה, הנאמר על הנ'. הת' הכול ביחד, ד' נ', שבצורת הת' יש ד' נ' ביחד, ב' מיני דינים דדכורא ודנוקבא. ואם תאמר שצורת ת' היא ר' נ', לזה אומר, שד' נ' דומות לנ' ר', כי רי"ש ודל"ית דבר אחד, ששתיהן מורות על דלות ועניות, שהוא דינים דדכורא, כי ריש פירוש ג"כ עניות, מלשון, ריש ועוני. וע"כ אין הבדל אם צורת ת' היא ד' נ' או ר' נ', ששתיהן משמעות אחד, ומורות על דינים דנוקבא ודינים דדכורא. וובאותיות חקוקות, חוקת הן אותיות חוק ות', שפירושו חוק של דינים דדכורא ודינים דנוקבא, הכלולים בת', וחוק ות' הם מילה אחת, המורים על דיני המלכות.

טז זאת חוקת התורה. זאת, זה אות ברית, כי אות הברית, שנקרא "זה", לא נפרדו זה מזה. כלומר, שבמילה זאת, מלכות, נכלל המילה זה, היסוד, שזה מורה שיסוד ומלכות אינם נפרדים זה מזה. ומהנוקבא באים לזכר. וע"כ שמור וזכור, זכר ונוקבא, מחוברים יחד. חוקת התורה, חוק התורה היה צריך לומר, מהו חוקת?

יז אלא המלכות היא חוקת. והתבאר, אות ה', ד' הייתה. אבל ת' היא ד' ונ' מתחברים יחד. ונ' נקראת נון, בני ו' נ', כמ"ש, ולא תזנו איש את עמיתו. כי נון מלשון הונאה. כי עתה היא בפנים מאירות. אבל, ועושה הונאה לבני אדם, כי אח"כ היא מכה כמו נחש ומכלה והורג. ואמרה, לא פעלתי און. וע"כ נקראת כך בני ו' ו', לשון הונאה, הנאמר על הנ'. הת' הכול ביחד, ד' נ'. ד' נ' דומה לנ' ור', כי רי"ש ודל"ית דבר אחד, ששתיהן עניות. ובאותיות חקוקות, חוקת הן אותיות חוק ות'.

כיוון שזאת היא המלכות, היה די לכתוב, זאת חוק התורה, ולמה האריך הכתוב, חוקת התורה, עם ת' היא נתינת טעם על מה שנקראת חוק. כי ציור אות ת' הוא חיבור שתי אותיות ד' ונ', אשר הד' מורה על דינים דדכורא, הנמשכים מקו השמאל, להיותו חכמה בלי חסדים. והנ' מורה על

פרה אדומה

מלכות, המקבלת מהשמאל. לשמאל הוא שור, גבורה דז"א, כמ"ש, לפני שור מהשמאל. אדומה,

יח ויקחו אליך פרה אדומה תמימה אשר אין בה מום. פרה זו באה לטהרה, לטהר הטמאים,

פירושו חסד, הנקרא על. כי במצב הא' עוד לא קיבלה המלכות עליה אור החסד מז"א, הנקרא על, אלא שהייתה אז בחכמה בלא חסד. במצב הא' מלכות נקרא אמונה וז"א נקרא ישראל, הם בשלמות אחד, שזה מורה השם, שלומי אמוני ישראל. כי במצב הא' המלכות גדולה ושלמה כמו ז"א. וע"כ אינה צריכה להזדווג עם ז"א, אלא מקבלת מבינה. כמ"ש, אשר לא עלה עליה עול, שהוא ז"א. והוא אינו עליה אלא עימה, כי ז"א אינו אז למעלה מהמלכות, אלא במדרגה שווה עם המלכות. אשר לא עלה עליה עול, הוא כמ"ש, בתולת ישראל, וכן, בתולה ואיש לא ידעה. כי במצב הא' המלכות בתולה, שאינה מזדווגת עם ז"א, אלא מקבלת שפעה מהבינה. וע"כ המלכות בתולה, כי לא עלה עליה עול, ז"א. וענין שריפת הפרה עד לאפר, שמצב הא' אינו יכול להתקיים, והיא מתמעטת עד לנקודה, וחוזרת ונבנית למצב הב', שבמצב הזה כל קיומה.

כא) ונתתם אותה אל אלעזר, משום שמצוותה בסגן ולא בכהן גדול. לאלעזר ולא לאהרון, כי אהרון שושבין של המלכה, וע"כ אינו ראוי למעשה הפרה, שהוא דין. ועוד שאהרון אינו בא מצד טהור, אלא מצד קדוש. ומשום שפרה אדומה באה לטהרה, ע"כ לא ניתנה לו.

כב) כל דבר שבפרה, המלכות, היא בשבע, ז' כיבוסים ועוד, משום שהמלכות שבע שנות השמיטה, שכוללת ז"ס חג"ת נהי"מ, ונקראת בת שבע. וע"כ כל מעשיה בשבע. כל מה שנעשה מפרה הזו, הוא כדי לטהר ולא לקדש. ואע"פ שניתנה לסגן הכהנים, לאלעזר, הוא אינו שוחט ואינו שורף, כדי שלא יימצא דין מצדו. וכש"כ אהרון, שבמדרגה השלמה יותר מאלעזר, שאינו צריך להימצא שם ולהזדמן שם.

כג) פרה זו, כיוון שנעשית אפר, צריכים להשליך בה, עץ ארז ואזוב ושני תולעת. ואסף איש טהור, ולא קדוש. והניח מחוץ למחנה במקום טהור, כי אינו נקרא טהור, אלא מצד שהיה תחילה טמא.

כד) למי נידה חטאת היא. משום שכל דינים התחתונים וכל אלו הבאים מצד הטומאה, מקבלים כוחם מהמלכות, בעת שיונקת מצד האחר, מצד השמאל, כמו שהייתה במצב הא'. ויושבת בדין, כמ"ש, מלאה דם הודשנה מחלב. אז כל הדינים של צד הטומאה מתעוררים ומתעלים ושורים בעולם. כיוון שעושים מעשה של שריפת הפרה, למטה, וכל הדין הזה נעשה בפרה הזו, ומשליכים עליה עץ ארז ואזוב ושני תולעת, אז נחלש הכוח של צד הטומאה, ובכל מקום ששורים, הם נשברים ונחלשים, ובורחים משם, כי כוח שלהם נראה להם נשבר ומדוכא, כמו שנעשה בשריפת הפרה, ואז אינם שורים באדם, והוא נטהר.

אדומה כשושנה, כמ"ש, כשושנה בין החוחים. אדומה, פירושו גזרת דין, כי הדינים דקו שמאל נקראים אדום.

ט) תמימה, כמו שנאמר בזהר בענין, שור תם שור מועד. שור תם פירושו דין רפה. שור מועד, דין קשה. אף כאן, תמימה, פירושו דין רפה, גבורה תחתונה, מלכות. גבורה עליונה, גבורה דז"א, היא יד החזקה והקשה.

צד השמאל נקרא שור, ונודע שהארת החכמה נמשכת משמאל. אמנם רק מלמטה למעלה, שהוא אור נקבה, המלכות. וזה נקרא שור תם, דין רפה, להיותו מלמטה למעלה. אבל מבחינת אור זכר, המאיר מלמעלה למטה, קו שמאל דז"א, גבורה דז"א, אסור להמשיך. ע"כ נקרא דין קשה. ונקרא שור מועד.

כ) אשר אין בה מום. הוא כמ"ש, כולך יפה רעייתי ומום אין בך. כי להיותה מאירה בהארת החכמה, נקראת יפה. שכל המומים מתרפאים ע"י הארת החכמה. אשר לא עלה עליה עול. ע' ל', כתוב בלא ו', כמ"ש, ונאום הגבר הוקם על. משום שהיא שלומי אמוני ישראל. והוא אינו עליה אלא עימה. אשר לא עלה עליה עול, הוא כמ"ש, בתולת ישראל. בתולה ואיש לא ידעה.

יש ב' מצבים במלכות:

א. כמו שהייתה ביום ד' של מעשה בראשית, ב' מאורות הגדולים, שהיו ז"א ומלכות מלבישים ב' קווי הבינה, ז"א הלביש קו הימין דבינה, והמלכות קו שמאל דבינה. ואז הייתה המלכות גדולה כמו ז"א, כי לא הייתה מקבלת מז"א אלא מבינה, מאותו מקום שז"א היה מקבל.

ב. לאחר מיעוט הירח, שאז התמעטה והייתה למטה מז"א, ומקבלת ממנו.

ויש מעלה במצב הא' יותר ממצב הב', כי במצב א' היא בשלמות המדרגה כמו ז"א. אמנם יש חיסרון גדול, כי אז היא בחכמה בלי חסדים, ואין החכמה שבה יכולה להאיר מבלי חסדים, והיא חושך. וע"כ קטרגה. ויש מעלה במצב הב', שאז יש לה חסד מז"א, שהארת חכמה שבה מתלבשת בו, ומאירה בשפע. אמנם יש חיסרון מה שהתמעטה ונעשית מדרגה תחתונה לז"א, ואין לה מעצמה כלום אלא מה שמקבלת מז"א.

פרה אדומה היא המלכות ממצב א'. שכתוב, אשר אין בה מום, והוא כמ"ש, כולך יפה רעייתי ומום אין בך. כי אז במצב הא', שהיא מלבישה את קו השמאל דבינה, ומקבלת ממנה חכמה, אע"פ שהחכמה אינה יכולה להאיר בה, מ"מ מעצמה היא בתכלית השלמות ואין בה מום, וכולה יפה מהארת החכמה שיונקת מקו שמאל דבינה.

אשר לא עלה עליה עול. על, כתוב בלא ו', כמ"ש, ונאום הגבר הוקם על, כי, הוקם על,

הגבורה. והיא תמימה מצד החסד, אברהם, שכתוב בו, התהלך לפניי והיה תמים. אשר אין בה מום, מצד עמוד האמצעי, ז"א, המיוחד שמאל וימין שלה. אשר לא עלה עליה עול, מצד שכינה עליונה, חירות, בינה. במקום ששולטת המלכות, הכלולה מכל, והזר הקרב יומת, אין רשות לס"א לשלוט, לא שטן, ולא משחית, ולא מלאך המוות, שהם מצד הגיהינום.

כה ע"כ נקראים מי נידה, שפירושו, מים לטהר כשהעולם שורה בדין, וצד הטומאה התפשט בעולם, כמו בטומאת נידה. כאן נכללו כל מיני טומאה וכל מיני טהרה. ומשום זה טומאה וטהרה הן כלל עליון של התורה.

כו פרה אדומה תמימה. אסור לחרוש בשבת חרישה של שור, כמ"ש, על גבי חרשו חורשים. ושכינה תחתונה, מלכות, היא פרה אדומה מצד

המשלח מעיינים בנחלים

ל ישברו פראים צמאם. הם אלו שכתוב בהם, והאופנים יינשאו לעומתם, כי רוח החיה באופנים. חיה, אלו הן חיתו שדי, שהן ארבע, וכל אחת מהן לרוח אחד מדי רוחות שבעולם, ונקראת חיה. והאופנים הם ארבע, לכל אחת ואחת מארבע החיות, וכל אחד מהאופנים אינו הולך אלא מרוח אותו החיה ההולכת עליו. כל אחד מאופנים מרוח הבחינה שכנגדו בחיות. וכאשר אלו החיות והאופנים מושקים משיקוי העליון, כל שאר צבאות אחרים מושקים ומתרוויים ומשתרשים בשורשיהם. ומתאחדים אלו באלו במדרגות ידועות. כמ"ש, עליהם עוף השמיים ישכון, מבין עופיים ייתנו קול, משקה הרים מעליותיו. אלו שאר המדרגות העליונות.

לא לאחר כל זה, שכל העליונים ותחתונים התמלאו שפע מאו"א, כתוב, מפרי מעשיך תשבע הארץ, שהיא ארץ עליונה הקדושה, המלכות. וכשהיא מתברכת, כל העולמות כולם שמחים ומתברכים. וזה בשעה שהברכות נמצאות משיקוי הנחל, המעיין, או"א, העמוק מכל. כי אין הארת החכמה שמשמאל מתגלה במלכות, שהיא השפע המיוחד לה, אלא אחר שהעליונים וכל התחתונים מתמלאים בשפע חסדים המרובים מאו"א עילאין.

לב ובשעה שברכות, חסדים, אינן נמצאות לרדת בעולם, והמלכות מקבלת חכמה משמאל בלא חסדים, אז העולם, המלכות, יושבת בדין, ומצד השמאל מתעורר רוח ומתפשט בעולם, וכמה גדודי מלאכי חבלה נמצאים בעולם, ושורים על בני אדם. כי בעת שהחכמה בלי חסדים, כל דינים הקשים נמשכים ממנה, ואותו הרוח מטמא אותם, כמו אדם שמת ורוח הטומאה שורה עליו, כך הוא שורה למי שיתקרב אל אותו הרוח דשמאל.

לג תסתיר פניך ייבְהלוּן. מפני שלא הושקו המדרגות, שתמצאנה ברכות בעולם, כי, פניך, פירושו חסדים וברכות. אז, תוסף רוחם יגועוּן, שהתעורר רוח אחר מצד שמאל בלי ימין, ורוח הטומאה שורה על בני אדם, על אלו שמתו, ואותם שנמצאו עימהם, ועל שאר בני אדם. שרוח הטומאה מתפשט על כל העולם. והרפואה שלהם,

כז המשלח מעיינים בנחלים. ישקו כל חיתו שדי. מקראות אלו אמר דוד המלך ברוח הקודש, ויש להסתכל בהם. בשעה שחכמה עליונה בטש בחקיקותיו, בעת שחו"ב העליונים הזדווגו, אע"פ שחכמה עליונה היא נסתר שבכל הנסתרות, כי בחו"ב עליונים, שהם או"א עילאין, אין הי" יוצא מאויר, הוא פתח ונמשך ממנו נהר אחד, מלא בשערים עליונים, שהוא בינה, ישו"ת, שבהם יוצא הי" מאויר ומושפע מהם חכמה וחסדים.

כח והמשיל עניין זה של או"א עילאין וישו"ת, כמו מעיין ומקור המים, הממלא אגם גדול. ומהאגם נמשכים מעיינות ונחלים ונהרות לימין ולשמאל, כך או"א וישו"ת בשביל דק אחד שלא נודע, בזיווג היסודות דאו"א עילאין, שהם בלתי נודעים, שבהם אין הי" יוצא מאויר, נמשך ויוצא אותו הנהר, הנמשך ויוצא מן העדן, הבינה, שיצאה מראש א"א בעת קטנות, וחזרה לראש א"א בעת גדלות, שע"י יציאה וביאה זו, הוא ממלא אותו הנחל העמוק, ישו"ת, בדומה לאגם המים הגדול, המתמלא מהמעיין והמקור, שהם או"א עילאין. ומשם נמשכים מעיינות ונחלים לז"א ומלכות, ומתמלאים ממנו בחכמה וחסדים. כמ"ש, המשלח מעיינים בנחלים. אלו הם הנהרות העליונים הקדושים של ז"א, של אפרסמון הטהור, אוירא דכ"א, שחג"ת של ז"א מקבלים, אפרסמון הטהור מאו"א עילאין. וכתוב, בין הרים יהלכון, חג"ת דז"א, הנקראים הרים. וממנו מקבלת המלכות. וז"א ומלכות שותים כאחד מאותו המעיין של נחל העליון הקדוש הנמשך ויוצא, שהוא ישו"ת.

כט אחר ששתו ז"א ומלכות, ישקו כל חיתו שדי, כמ"ש, ומשם ייפרד והיה לארבעה ראשים. אלו ד' ראשים הם כל חיתו שדי, שהם ד' חיות, שנא"ן, שהם המרכבה של המלכות. והם כלל של כל המחנות וכל הצבאות שבבי"ע, שאחוז בהם שדי, מט"ט שנקרא שדי, העליון על כולם. אל תקרא שדי עם שין שמאלית קמוצה, אלא שדי עם שין ימנית פתוחה, שמט"ט נוטל ומשלים בעצמו השם מיסוד העולם. כי השם שדי ביסוד דז"א. ומט"ט, להיותו מרכבה ליסוד דז"א, נוטל שם הזה.

שריפת החטאת, מה שנשאר אחר כל הדינים שעברו על מצב הא'. ולפיכך בעת שרוח הטומאה מתפשט בעולם מחמת חטאי התחתונים, שהוא שמאל בלי ימין, כמו שהמלכות הייתה במצב הא', הנה כשמתעוררים עפר שריפת החטאת, הוא מברח תכף רוח הטומאה הזה ושובר אותו ושורף אותו עד שבורח מהעולם. הרי שכל הרפואה היא, ואל עפרם ישובון, להזות עליו מעפר שריפת החטאת. ונודע שלולא התמעטה המלכות ממצב הא' וחזרה עד לנקודה, לא היה העולם יכול להתקיים, מחמת רוב הדינים שהיה במצב הא' של המלכות. והמיעוט עד לנקודה נקרא עפר. והכול היה מן העפר, ואפילו גלגל החמה, כי לולא מיעוט הזה, לא היה קיום לכל מעשה בראשית.

לד) לאחר שחוזרים לעפר, כדי להיטהר בו, יוצא רוח הטומאה ומתעורר רוח אחר קדוש, ושורה בעולם. כמ"ש, תשלח רוחך ייִפְרָאוּן, ייבראו ויירפאו ברפואה עליונה של רוח אחר. ותחדש פני האדמה, כי נטהרה, וחיידוש הלבנה נמצא, וכל העולמות מתברכים. שכל זה הוא מצב הב'. אשרי חלקם של ישראל, שהקב"ה נתן להם עצה, שכולה היא רפואה, כדי לזכות לחיי עוה"ב, ויימצאו טהורים בעוה"ז וקדושים לעוה"ב. עליהם כתוב, וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם.

משה אהרון ומרים

בהר אשר אתה עולה שמה, והיאסף אל עמיד. ומשה היה מרכבה לז"א, הנקרא שמש. הרי שזרוע הימין נשבר, והגוף, השמש, חשך.

לח) לא נמצא דור בעולם, כמו הדור שמשה חי בעולם, ואהרון ומרים. ולא היה כזה גם בימי שלמה. כי בימי שלמה היה שולט הלבנה, כי אותו הדור היה מקבל מלבנה, המלכות. והשמש היה נאסף, שלא היו מקבלים מז"א, שנקרא שמש. ובימיו של משה, הייתה נאספת הלבנה, שלא היו מקבלים מהמלכות, והשמש שלט.

כמו שהשמש והלבנה אינם שולטים בזמן אחד, כי ביום לא תיראה הלבנה, ובלילה לא ייראה השמש. וע"כ גם בעת שז"א ומלכות, שמש ולבנה, מחוברים, מ"מ יש הפרש בשליטתם, וכששולט ז"א אינה ניכרת שליטת הנוקבא, וכששולטת הנוקבא אינו ניכר שליטת ז"א. וע"כ, כיוון שמשה ז"א, בני דורו היו מקבלים מז"א. ושלמה הלבנה, המלכות, היו בני דורו מקבלים מהלבנה. אמנם ודאי, שהן בזה והן בזה היה זיווג ז"א ומלכות, אלא המדובר היא רק בשליטה.

לט) ג' אחים היו משה אהרון ומרים, כמ"ש, ואשלח לפניך את משה אהרון ומרים. מרים

כמ"ש, ואל עפרם ישובון. שזהו שריפת החטאת, כדי להיטהר בו. והכול היה מן העפר, ואפילו גלגל החמה.

בעת שעוונות התחתונים גורמים שיסתלקו החסדים מהמלכות, ונעשה פירוד בין ז"א למלכות, אז נמצאת המלכות יונקת משמאל בלי ימין, כמו במצב הא'. ואז מאיר השמאל מלמעלה למטה, שהוא רוח הטומאה, המטמא את העולם. וכל אדם הקרב אל רוח ההוא, הוא כמו מת. ויש ג' בחינות:

א. אלו שמתו, הממשיכים את רוח ההוא מלמעלה למטה.

ב. ואותם שנמצאו עימם, המקבלים אותו אחר שנמשך.

ג. ועל שאר בני אדם, אינם מקבלים אותו אלא מושפעים ממנו בלי כוונה.

והרפואה שלהם, כמ"ש, ואל עפרם ישובון. שזהו שריפת החטאת. פרה אדומה היא המשכת מצב הא' של המלכות עם כל דינים הקשים שעברו אז על המלכות, עד שהתמעטה ממצב הא', שחזרה לנקודה, שהוא שריפת הפרה עד שנעשית לאפר. ואז קיבלה מצב הב', ובאה עם ז"א פב"פ. והמיעוט הזה שחזרה לנקודה, נבחנת כמו עפר, הנשאר אחר העלמת הבניין. וזהו שכתוב, עפר

לה) פרשת פרה סמוכה למיתת מרים, כיוון שנעשה דין בפרה זו, כדי לטהר הטמאים, נעשה דין במרים, כדי לטהר את העולם, כי מיתת צדיקים מכפרים על העולם, והסתלקה מן העולם. כיוון שהסתלקה מרים, הסתלקה הבאר שהייתה הולכת עם ישראל במדבר. והסתלקה באר של הכול, המלכות.

לו) ואתה בן אדם שא קינה על בתולת ישראל, המלכות. משום שהכול נשבר בגללה, כי בגללה נשבר אחריה הימין של ז"א, הסתלקות החסד מחמת פירוד המלכות, שהחסד היה מקרב אותה אל הגוף, ז"א. והגוף, השמש, ז"א, המשפיע למלכות, חשך בגללה, כי אין לו למי להשפיע. כמ"ש, הושיעה ימינך וענני. שיושיע את יד הימין, שנשבר מחמת פירוד המלכות. וכן הגוף, שכתוב, אלביש שמיים קדרות, כי השמש, ז"א, חשך בגללה. כעין זה, ותמת שם מרים, שזה מורה הסתלקות המלכות. ונחלש הימין ונחשך ז"א.

לז) ולא היה מים לעדה. כי הסתלק הבאר של מעלה, מלכות, ושלמטה, מרים. ואח"כ נשבר הימין, כמ"ש, ייאסף אהרון אל עמיו, שהוא החסד, ימין. ואח"כ חשך השמש, כמ"ש, ומות

שתיאסף הנך קם, להאיר אל הלבנה. שזהו יהושוע, כי יהושוע היה מרכבה אל המלכות.

מב ועל יהושוע כתוב, מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש. שיהושוע השתדל להנחיל את א"י, המלכות, ולא זכה להשלים את הלבנה, המלכות, כי הוא עמל בישראל תחת השמש, תחת משה, שהוא ז"א, הנקרא שמש. אוי לאותה בושה, אוי לאותה כלימה, כיוון שעבד תחת משה ולא לקח מקומו ממש, שהוא שמש, אלא תחת השמש, שלא היה לו אור משלו, אלא מאורו של השמש שהאיר לו. א"כ, איזה שבח היה לו, כיוון שלא השלים לשמש ולבנה, שכיוון שלא השלים עצמו במדרגת השמש, ע"כ לא היה יכול להשלים את הלבנה.

מג ובכל מקום שאמר שלמה, תחת השמש, על מדרגת עצמו אומר, מלכות. ראיתי תחת השמש. ועוד ראיתי תחת השמש. שבתי וְכָאָה תחת השמש. וכן כולם. שמשום מדרגת עצמו אמר.

מד מי שלוקח סם המוות בלבדו, מלכות בלי ז"א, עליו כתוב, בכל עמלו שיעמול תחת השמש. תחת השמש זו הלבנה, מלכות. ומי שאחוז בלבנה בלי השמש, נמצא עמלו ודאי תחת השמש. וזהו חטא הראשון שבעולם, חטא עצה"ד, שהמשיך אור החכמה שבמלכות מלמעלה למטה, שבזה הפריד אותה מז"א בעלה, ולקח המלכות לבדה. וע"ז כתוב, מה יתרון לאדם בכל עמלו, שכתוב על אדה"ר, וכן לכולם הבאים אחריו, החוטאים במקום הזה.

הלבנה, מלכות. משה שמש, ז"א. אהרון זרוע הימין, חסד. חור זרוע שמאל, גבורה. ויש אומרים, נחשון בן עמינדב היה זרוע שמאל. בתחילה מתה מרים, והסתלקה הלבנה, והסתלקה הבאר. אח"כ נשבר זרוע הימין, המקרב תמיד את הלבנה, המלכות, באחוזה בשמחה. וע"כ כתוב, ותיקח מרים הנביאה אחות אהרון, שאהרון הזרוע המקרב אותה באחדות באחוזה עם הגוף, ז"א.

מז אח"כ נאסף השמש ונחשך, כמ"ש, והיאסף אל עמיק גם אתה. אשרי הדור שמשו אהרון ומרים נמצאו בעולם. בימיו של שלמה שלטה הלבנה, המלכות, בתיקוניה, במילואה, ונראית בעולם, והתקיים שלמה בחכמה של האור שלה, כי גילוי אור החכמה הוא רק במלכות, ושלט בעולם. כיוון שהלבנה ירדה בעוונותיו, נפגמה יום אחר יום, עד שהייתה נמצאת בקרן מערבית, מקומה של המלכות עצמה, ולא יותר, ואז ניתן רק שבת אחד לבנו של שלמה. והשאר לירבעם. אשרי חלקו של משה נביא הנאמן.

מא זורח השמש ובא השמש, ואל מקומו שואף זורח הוא שם. זורח השמש, כשיצאו ישראל ממצרים שהשמש האיר, משה, ולא הלבנה, מלכות. ואל מקומו שואף. כי כתוב, ובא השמש, כי משה נאסף במדבר עם שאר מתי המדבר. כיוון שבא השמש, נאסף אל מקומו, כדי להאיר אל הלבנה. שואף זורח הוא שם, שאע"פ שנאסף, זורח הוא שם, כי אין הלבנה מאירה אלא מאור השמש. וכתוב, הנך שוכב עם אבותיך וקם. אע"פ

סובב סובב הולך הרוח

עליונה, כתוב, אבן מאסו הבונים הייתה לראש פינה. הרוח הוא מלכות. וכשהרוח הזה עולה לחג"ת דז"א, ומתחבר עימהם להיות ד' רגליים למרכבה עליונה אל הבינה, כתוב עליו, ועל סביבותיו שב הרוח. סביבותיו, אלו הם האבות, המרכבה הקדושה. והם שלושה, חג"ת, הנקראים אבות, ג' רגלי הכיסא. ועליהם כתוב, סביבותיו, שהרוח שב ומתחבר עימהם, להיות רגל רביעי אל המרכבה, ודוד רוח, מלכות, הרביעי שהתחבר בהם. שהתחבר בחג"ת, הנקראים סביבותיו. וזהו שכתוב, ועל סביבותיו שב הרוח.

מח כי כל דבריו של שלמה המלך סתומים כולם בחכמה, וכולם נאמרים לפני ולפנים בהיכל הקודש. ובני אדם אינם מסתכלים בהם, ורואים דבריו כדברי אדם אחר. וא"כ מהו השבח לשלמה המלך בחכמתו יותר משאר בני אדם? אלא ודאי כל דבר ודבר של שלמה המלך סתום בחכמה.

מה הולך אל דרום וסובב אל צפון. שכתוב, מימינו אש דת למו. ימינו, דרום, חסד. אש דת, צפון, גבורה. וזה כלול בזה. וע"כ כתוב, הולך אל דרום וסובב אל צפון.

מו סובב סובב הולך הרוח. סובב סובב הולך השמש, היה צריך לכתוב. מהו, הולך הרוח? רוח הזה הוא תחת השמש, נקרא רוח הקודש, מלכות. ורוח הזה, מלכות, הולך וסובב לאלו ב' צדדים דרום וצפון, קו ימין וקו שמאל, להתחבר בגוף, ז"א, הנקרא שמש. וע"כ כתוב, הרוח, עם ה' הידיעה, מורה שהוא חלק ישראל, המלכות, שהיא חלקו של ז"א, הנקרא ישראל. וכן ישראל של מטה מונים ללבנה, שהיא חלקם. אלא שהיא ביחד עם ז"א.

מז ועל סביבותיו שב הרוח. סביבותיו, אלו הם האבות, המרכבה הקדושה. והם שלושה. ודוד רוח, הרביעי, שהתחבר בהם. הרי הם מרכבה קדושה שלמה. ועל דוד שעלה ונכלל במרכבה

טובה חכמה עם נחלה

שמש. כי שתי מדרגות יסוד ומלכות יושבות ביחד, וזהו היופי שלהן. אבל, ויותר לרואי השמש, לאלו המתאחדים עם השמש עצמו, ז"א, שהוא הכוח של כולם והשבח של כולם.

נב השמש, דעת דז"א, שהוא עה"ח, וכתוב, גם בלא דעת נפש לא טוב. הנפש, זו היא נפש טוב של דוד המלך, מלכות. וזו היא החכמה, שאמרנו עליה, שבעת שהנפש, המלכות, מחוברת עם דעת דז"א, אז נקראת חכמה תתאה. ומשום זה כתוב, יתרון דעת החכמה, כי משם, מהדעת, משתרש האילן, המלכות, וניטע לכל הצדדים לימין ולשמאל. וכן לכל אלו הנאחזים באילן הזה. וע"כ שלמה המלך לא נמצא אלא במדרגתו, מלכות, ומשם ידע הכול. והיה אומר, עוד ראיתי תחת השמש, שהוא מלכות, הנקראת תחת השמש. וכן, ושבתי וראיתי. אשרי הם הצדיקים, העוסקים בתורה ויודעים דרכי של המלך הקדוש, וסתומים עליונים הגנוזים בתורה. שכתוב, כי ישרים דרכי ה'.

נט טובה חכמה עם נחלה, ויותר לרואי השמש. אם לא התגלה לי דבר זה, לא הייתי יודע מה שאומר. טובה חכמה, חכמה שתחת השמש, כיסא מיתקנת לשמש, ז"א. היא חכמה שבמלכות, חכמה תתאה, הנקראת תחת השמש ונקראת כיסא. טובה חכמה עם נחלה, שיפה ונאה כשהחכמה, המלכות, שורה עם ישראל להתקשר בה, שהם נחלה וגורל של המלכות.

נז אבל יותר שבח הוא לרואי השמש, כי הם זכו להתחבר בשמש, ז"א, ולהתקשר בו. שהרי אחוז בעה"ח, ומי שאחוז בעה"ח הוא אחוז בכל, אחוז בחיי עוה"ז, מלכות, ובחיי עוה"ב, בינה, כי ז"א אחוז במלכות ובבינה. וכמ"ש, ויתרון דעת החכמה תחייה בעליה. ויתרון דעת, זהו עה"ח, דעת דז"א. היתרון שלו הוא החכמה, כי התורה, ז"א, יצאה מחכמה עליונה, או"א.

נא טובה חכמה עם נחלה. טובה חכמה, חכמה תתאה. עם נחלה, צדיק העולם, יסוד דז"א, אור השמש, שהיסוד דז"א הוא אור הז"א, שנקרא

יִיאֶסֶף אַהֲרֹן אֶל עֲמִי

המתים הוחזרו. ועוד, כי הם עומדים לתקן על מעשים הראשונים, שעשו קודם מיתתם, ע"כ נקראים מתים, להיותם מתקנים המעשים של מי שמת. מן החיים אשר המה חיים, כי עוד לא טעמו טעם המוות, ולא קיבלו עונשם, ואינם יודעים אם הם זכאים בעולם ההוא או לא.

נז צדיקים הזוכים להתקשר בצרור החיים, ביסוד דז"א, זוכים לראות בכבוד המלך העליון הקדוש, כמ"ש, לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו. ומדור שלהם יותר עליון מכל המלאכים הקדושים וכל מדרגותיהם, כי מקום עליון זה, אין העליונים והתחתונים זוכים לראותו. כמ"ש, עין לא ראתה אלקים זולתך, שהוא עדן העליון.

נח ואלו שאינם זוכים לעלות כל כך כמו אלו, מקום יש להם למטה כפי דרכיהם, ואלו אינם זוכים למקום ההוא, ולראות כמו שרואים אלו שלמעלה, אלא אלו עומדים במקום של עדן התחתון ולא יותר. עדן התחתון הוא עדן שנקרא חכמה התחתונה, המלכות, והיא עומדת על הגן שבארץ. וההשגחה של עדן הזה על הגן. ואלו הצדיקים עומדים בגן עדן זה שבארץ ונהנים מעדן הזה, מחכמה תתאה.

נט ההבדל בין עדן התחתון לעדן העליון הוא כיתרון האור מן החושך. עדן התחתון נקרא עדנה, נקבה. עדן העליון נקרא עדן, זכר. עליו כתוב, עין

נג ושבח אני את המתים שכבר מתו, מן החיים אשר המה חיים. כל מעשיו של הקב"ה הם בדין ובאמת, ואין מי שישאל כנגדו שאלות, וימחה בידו, ויאמר לו, מה אתה עושה. וכרצונו עשה הכול.

נד ושבח אני את המתים. האם שלמה המלך משבח את המתים יותר מן החיים? והרי לא נקרא חי, אלא מי שהוא בדרך אמת בעוה"ז, כמ"ש, וּבְנֵיהוּ בֶן יְהוֹדָע בֶּן אִישׁ חַי. והרשע שאינו הולך בדרך אמת נקרא מת. והאם שלמה המלך משבח את המתים מן החיים?

נה אלא ודאי כל דבריו של שלמה המלך נאמרו בחכמה. ושבח אני את המתים, אילו לא היה כתוב יותר, הייתי אומר, שמשבח את המתים יותר מן החיים. אבל כיוון שכתוב, שכבר מתו, נמצא בזה דבר אחר בחכמה. שכבר מתו, פירושו, שכבר מתו בזמן אחר, שהסתלקו מהעולם וניתקנו בעפר, שחזרו והתגלגלו ובאו לעוה"ז. כש"כ שקיבלו עונש פעם ושתיים, כי היו ב"פ בעוה"ז, וזה ודאי שניתקן מקומו ביותר שבח מאלו החיים שעוד לא קיבלו עונש הגלגול.

נו וע"כ כתוב, ושבח אני את המתים שכבר מתו. שכבר מתו, אלו שהם חיים ונקראים מתים. שנקראים מתים, משום שטעמו טעם המוות, ואע"פ שנמצאים בעוה"ז, הם מתים, ומבין

את אהרון מכל. משה הסיר מה שבחוץ והקב"ה מה שבפנים. וכל עוד שלא הסיר משה, הקב"ה לא הסיר. אשרי חלקו של משה.

סה אשרי חלקם של הצדיקים, שהקב"ה רוצה בכבודם, כי התקין הקב"ה לאהרון, מיטה ומנורה של זהב המאירה, ומשל עצמו לקח אותה, ממנורה ההיא שהיה מדליק ב"פ בכל יום. ואח"כ סתם פי המערה וירדו.

סו פי המערה היה פתוח, וכל ישראל היו רואים את אהרון מת, ונר המנורה דולק לפניו, ומיטתו יוצאת ונכנסת, כדי שיראו ישראל שהוא מת. וענן אחד עומד על המיטה. ואז ידעו ישראל כי אהרון מת. וראו שהסתלקו ענני כבוד מישראל. כמ"ש, ויראו כל העדה כי גוע אהרון. וע"כ בכו את אהרון כל בית ישראל, גברים ונשים וטף, כי אהובם של כולם היה.

סז אלו ג' אחים עליונים קדושים, למה לא נקברו במקום אחד, והאיברים התפזרו, אחד כאן, ואחד כאן, ואחד במקום אחר? אלא יש שאומרים, שבמקום שהיו עתידים ישראל להסתכן שם, מתו כל אחד, כדי להגן על ישראל. וניצלו. כי כל אחד מת כראוי לו. מרים מתה בקודש. והייתה בין צפון לדרום. כי מרים הייתה מרכבה למלכות, שהיא בין ימין ושמאל דז"א, המכונים דרום צפון. אהרון, שהיה מרכבה לחסד, שמת בהור החר, היה לצד ימין. משה, שמת בהר העברים, היה באמצע כראוי לו, כי משה היה מרכבה לקו אמצעי, ת"ת. אחזר הזה של משה, בהר של אהרון, ואסף קברה של מרים להר ההוא של משה, שהיה אחוז מב' צדדים מימין ומשמאל. כי קו האמצעי כולל ימין ושמאל. וע"כ נקרא הר העברים, ע"ש המעבר שיש בין שני צדדי ההר, המעברים, והמעבר אחוז בצד זה ובצד זה, בימין ובשמאל.

סח אשרי חלקם של הצדיקים בעוה"ז ובעוה"ב. ואע"פ שהם במקום אחר בעולם אחר עליון, זכותם עומדת בעוה"ז לדורי דורות. ובשעה שישראל חוזרים בתשובה לפני הקב"ה, וגזרה נגזר עליהם, אז קורא הקב"ה את הצדיקים העומדים לפניו למעלה, ומודיע להם, והם מבטלים גזרה ההיא, והקב"ה מרחם על ישראל. אשרי הם הצדיקים שעליהם כתוב, ונחך ה' תמיד.

לא ראתה אלקים זולתך. עדן התחתון נקרא גן, כלפי עדן שלמעלה. ונקרא עדן כלפי הגן שלמטה. ואלו הנמצאים בגן שלמטה, בגן עדן הארץ, נהנים מאותו העדן שעליהם, חכמה תתאה, בכל שבת ובכל חודש. כמ"ש, והיה מדי חודש בחודשו ומדי שבת בשבתו.

ט ועל אלו אמר שלמה, מן החיים אשר המה חיים עֲדָנָה, כי אלו המתים שכבר מתו, הם במדרגה עליונה יותר מהם. אלו, שכבר מתו וקיבלו עונשם ב"פ. ואלו נקראים כסף מזוקק, שנכנס לתנור פעם ושתיים ויצא ממנו הזוהמה, והתברר ונעשה נקי. וטוב משניהם את אשר עדן לא היה, כלומר רוח ההוא העומד למעלה ומתעכב מלרדת למטה, שזה עומד בקיומו, שעוד לא חטא, ואין לו לקבל עונש, ויש לו מזון ממזון העליון שלמעלה למעלה.

טא טוב מכולם מי שבא לעוה"ז, ולא נפרד מהקב"ה, ואינו בגלוי, וכל דבריו הם בצנעה. זהו זכאי חסיד ששמר מצוות התורה וקיים אותם ועסק בתורה יומם ולילה. זה מתאחד ונהנה במדרגה עליונה על כל שאר בני אדם, וכולם נשרפים מהסתכלות בחופה של זה.

טב בשעה שאמר הקב"ה למשה, ייאסף אהרון אל עמיו, נחלש כוחו. וידע שנשבר זרוע הימין שלו, חסד, והזדעזע כל גופו. כיוון שאמר, קח את אהרון ואת אלעזר בנו, אמר לו הקב"ה, משה, הרי זרוע אחר השאלתי לך, והפשט את אהרון. ואהרון ייאסף, הרי אלעזר יהיה אצלך ימין הזה תחת אביו. ועכ"ז לא מילא מקום בזמן ההוא כאביו, שהרי ענני כבוד הסתלקו, ולא חזרו אלא בזכותו של משה, ולא בזכות אלעזר.

טג ויעש משה כאשר ציווה ה' אותו, ותיקהל העדה. למה לעיני כל העדה? משום שאהרון היה אהובו של העם יותר מהכול, ולא יאמרו שמת ע"י משה. ומשה משך את אהרון בדברים, עד שעלו אל ההר, וכל ישראל היו רואים, בשעה שהפשיט משה לבושי אהרון והלבישם לאלעזר.

טד מהו הטעם שמשח פשט את בגדי אהרון? אלא משה הלביש בהם את אהרון, בשעה שעלה לכהונה. כמ"ש, וילבש אותו את המעיל. ע"כ עתה הסיר משה ממנו מה שנתן לו, והקב"ה הסיר ממנו מה שנתן לו, את נשמתו. ושניהם הפשיטו

וידבר העם באלקים ובמשה

כבוד וארגמן, אלו אינן נקראים בשם מלכות. אלא, ותלבש אסתר מלכות, שהתלבשה במלכות העליונה הקדושה, ודאי שלבשה רוח הקודש, כי המלכות נקראת רוח הקודש.

עב זכתה למלכות, משום ששמרה פיה שלא

עא ויהי ביום השלישי ותלבש אסתר מלכות. מגילת אסתר נאמרה ברוח הקודש, וע"כ כתובה בין הכתובים. ויהי ביום השלישי, שנחלש כוח הגוף מחמת התענית, ועמדה ברוח בלא גוף, אז, ותלבש אסתר מלכות. מהו מלכות? לא בלבושי

שהשוו את אלקים ומשה, לומר להם, למה העליתונו. משום זה נשלח עליהם נחשים השורפים אותם כאש, ונכנס האש למעיהם, ונפלו מתים. כמ"ש, וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים.

עב נחשים היו באים ופיותיהם היו מלחשים, ונושכים ומתים. כמ"ש, אם יישוך הנחש בלא לחש. אש הייתה לוהטת בפיותיהם. ונשכו, ושלחו את האש בהם, ונשרפו מעיהם ומתים. והרי דברים אלו התבארו במקום אחר.

להגיד כלום. כמ"ש, אין אסתר מגדת מולדתה. וכל מי ששומר פיו ולשונו, זוכה להתלבש ברוח הקודש. וכל מי שמטה פיו לדבר רע, הרי ודאי, שדבר ההוא הרע עליו. אם מדבר לשון הרע כנחש הקדמוני, הרי אותו הנחש שולט עליו. וע"כ ישראל שדיברו באלקים ובמשה, שלח עליהם נחשים השרפים. ואם לא, הרי נגעים או צרעת שורפת כנחש, בא עליו.

עא וידבר העם באלקים ובמשה. שאמרו דבר רע על הקב"ה. למה העליתונו, עשו כל פנים שווים,

הבאר

כי במקום שנמצא זכר, אפילו יש עימו מאה נקבות, קוראים לכולם בלשון זכר.

עז כתוב, הוא הבאר, אשר אמר ה' למשה, אסוף את העם. הוא, משום שבאר הזו לא נעדר מהם. ואיך היו יכולים כולם לשאוב ממנו? אלא שהוא יצא לייג נחלים, שהמלכות מתחלקת לייג, בייב שמקבלת מייב גבולים שבז"א, ואחד כולל כולם. והמעייין שבבאר מתמלא ויוצא לכל הצדדים. ואז, בשעה ששרו ישראל ורצו מים, היו ישראל עומדים עליה, על הבאר, ואמרו שירה. ומה אמרו, עלי באר. העלי מימך להוציא מים לכל, להשקות ממך. וכן אומרים השבח של באר הזו, באר חפרוה שרים. דבר אמת היו אומרים, וכך הוא.

עח מכאן למדנו, שכל מי שרוצה לעורר דברים שלמעלה, בין במעשה בין בדיבור, אם מעשה ההוא או דיבור ההוא לא נעשה כראוי, אינו מתעורר כלום. כל בני העולם הולכים לבית הכנסת לעורר דבר שלמעלה, אבל מועטים הם שיודעים לעורר. והקב"ה קרוב לכל אלו שיודעים לקרוא לו, ולעורר דבר כראוי. אבל אם אינם יודעים לקרוא לו, הוא אינו קרוב, כמ"ש, קרוב ה' לכל קוראיו, לכל אשר יקראוהו באמת. באמת, הוא שיודעים לעורר דבר אמת כראוי. וכן בכל דבר.

עט אף כאן, על הבאר, אמרו ישראל דברים אלו, שהם דברי אמת, כדי לעורר את הבאר, המלכות, ולהשקות את ישראל. וכל עוד שלא אמרו דברים אלו, לא התעוררה הבאר. וכן אפילו באלו מכשפי עולם, שמשתמשים במינים הרעים, עד שעושים אליהם מעשים של אמת. ואם לא היו אומרים דברי אמת, כדי להמשיכם באותם אופנים שרוצים, לא היו מתעוררים אליהם. ואפילו היו צועקים כל היום בדברים אחרים או מעשים אחרים, לא היו מושכים אותם אליהם לעולם, ולא היו מתעוררים כנגדם.

פ ויקראו בשם הבעל. לא נענו, משום שלא היו רשות לבעל ההוא, להוריד אש מן השמיים.

עג ומשם בארה, הוא הבאר. מה השינוי, שכאן כתוב בארה ואח"כ כתוב באר? בארה נקראת המלכות אחר שכבר נאספו המים לתוך הים וירדו למטה, למקום המלכות. באר נקראת המלכות, בשעה שיצחק, קו השמאל דז"א, ממלא אותו. וכיוון שהבאר המלכות.

עו כתוב, הוא הבאר. אנו קוראים, היא הבאר. וכן מהו השינוי, שכתוב בתחילה בארה, ועתה באר? אלא בתחילה הייתה הנוקבא, המלכות, בלבדה, וע"כ כתוב, בארה, לשון נקבה. ועתה שכתוב, הוא, שמורה כלל זכר ונוקבא, היא נקראת באר, לשון זכר. ואע"פ שכולל גם הנוקבא, עוד נמצאת בפעולת ז"א, ע"כ נקראת באר בלא ה', לשון זכר. וע"כ, היא הבאר, הכתיב הוא, הוא הבאר, עם ו', לשון זכר. כמ"ש, ועבד הלוי הוא. שהוא רומז על צד שמאל דז"א.

עד בכל מקום שכתוב הוא אבל קוראים היא, כמו כאן בבאר, מורה על זכר ונוקבא יחד, וגי' אותיות, הוא, הן כלל עליון. ה' נוקבא, מלכות. ו' זכר, ז"א. א' בינה, כלל הכול, כי זו"ן יוצאים ממנה. כי א', בינה, שלמות הכול, שכל המוחין יוצאים ממנה. אשרי הם ישראל, אע"פ שהם למטה, הם אחוזים בכלל עליון של הכול, בגי' אותיות ה' ו' א'. ומשום זה כתוב, הוא עשנו ולא אנחנו. ולא, כתוב בא', שמורה ולא' אנחנו, שהיא כלל של ו"ה, שהם זו"ן, והא' היא כלל הכול.

עה הרוח שבמים, זהו רוח הקודש, הרוח שבמלכות, הנקראת רוח הקודש, שהוא נושב בתחילה, כמ"ש, הפיחי גני, שמעלה מ"ן. ואח"כ, ייזלו מים, שהם מים עליונים דכורין, למלא אותה. כמ"ש, ישב רוחו ייזלו מים. תחילה, ישב רוחו, ואח"כ, ייזלו מים. וכל עוד שאינו נושב רוח הזה, אין המים נוזלים. משמיענו בזה, שצריכים בכל, לעורר דבר מלמטה, מ"ן, במעשה או בדיבור, או להראות כעין מעשה, ואח"כ בא ההתעוררות של מעלה. וע"כ כאן, כל עוד שהרוח לא נשב, אין המים, השפע, נוזלים אל רוח, כתוב בלשון זכר,

עליהם משיכה שלאחר כתפיו של הקב"ה, שאין תפילתם פורח באוויר, הנקרא השגחה. כלומר, שזהו השגחה של פנים, והם אינם ראויים אלא לבחינת מאחורי כתפיים.

פג) ואלו היודעים ומכוונים הלב והרצון, מוציאים ברכות ממקום המחשבה, חכמה, ויוצאים בכל הגזעים והשורשים של המדרגות בדרך ישר כראוי, עד שמתברכים העליונים ותחתונים, והשם הקדוש העליון מתברך על ידיהם. אשרי חלקם, כי הקב"ה קרוב אליהם ומזומן כנגדם. ובשעה שקוראים אותו, הוא מוכן אליהם. ובשעה שהם בצרה, הוא אצלם, הוא מכבדם בעוה"ז ובעוה"ב. כמ"ש, כי בי חשק ואפלטוהו, אשגבהו כי ידע שמי.

ומשום שהדברים לא היו ישרים ביניהם, והקב"ה השכיח אותם מהם. כמ"ש, ואתה הסיבות את ליבם אחורנית. אשרי הם הצדיקים היודעים לקרוא את אדונם כראוי.

פא) כל מי שיודע לסדר מעשה כראוי, ולסדר דיבורים כראוי, הרי ודאי שמעוררים את הקב"ה, להמשיך דברים עליונים ישרים. ואם לא, אינו מתרצה אליהם. וא"כ, הרי כל העולם יודעים לסדר המעשה ולסדר דיבורים. מהו החשיבות של הצדיקים, היודעים שורש הדיבור והמעשה, ויודעים לכוון הלב והרצון יותר מאלו האחרים שאינם יודעים כל כך?

פב) אלא אלו שאינם יודעים שורש המעשה כל כך, אלא רק סידור בלבד ולא יותר, מושכים

אל תירא אותו

פה) אל תירא אותו. ב"פ בתורה נמצאת המילה, אותו, שהיא שלמה בבי' ווים. אחד כאן, ואחד בפסוק, עד דרוש אחיך אותו. משום שפירושים אות ממש, ואינן נגזרות מהמילה, את. עד דרוש אחיך אותו, שצריך לפרש סימן ואות של אבידה היא.

פו) אף כאן "אותו" זה, הוא עוג שהתדבק באברהם, ומאנשי ביתו היה, וכשנימול אברהם, כתוב, וכל אנשי ביתו. שזה עוג, שנימול עימו וקיבל אותו קדוש הזה. כיוון שראה עוג, שישראל מתקרבים אליו, אמר, הרי ודאי אני הקדמתי המצווה העומדת להם, כי הקדים להימול לפני יצחק אבינו. וזה שם כנגדו, לבטוח בו.

פי) בו בשעה ירא משה, איך הוא יכול לעקור הרושם שרשם אברהם. אמר, ודאי הרי הימין שלי, אהרון, מת. כי צריכים ימין לנצח את זה. ואם נאמר שיש אלעזר, הרי הוא הימין של הלבנה, המלכות, ולא שלי, שאינו ימין דז"א, ימין משה, כמו אהרון. ואות הזה של עוג, הוא לימין דז"א, כי אברהם הוא ימין דז"א.

פח) מיד אמר הקב"ה, אל תירא אותו, מפני אות שלו, ואפילו לימין אינו צריך. כי בידך נתתי, השמאל שלך יעקור אותו מהעולם. כי עוג פגם את רושם הברית שלו. ומי שפגם אות הזה, ראוי להיעקר מהעולם מעצמו. כש"כ השמאל שלך, שהוא ידך, יעקור אותו מהעולם. ומשום זה נעקר מהעולם. ואע"פ שהוא גיבור מבני הגיבורים, ומשום שרצה להשמיד את ישראל, נפל בידי משה ונשמד.

פט) משום זה השמידו ישראל הכול, בניו וכל עמו וכל אשר לו. כמ"ש, ויכו אותו ואת בניו ואת כל עמו. וכתוב, ונך אותו ואת בְּנָו. בְּנָו כתוב, חסר יי של סימן הרבים, וקוראים בניו.

פד) לא תירא לביתה משלג, כי כל ביתה לבוש שנים. כנ"י יונקת מבי' צדדים, פעם ברחמים ופעם בדין. כשרוצה לינוק ברחמים, נמצא מקום שהרחמים יתיישבו בו. כשרוצה לינוק בדין, נמצא מקום שהדין יתיישב בו, ולשרות עליו. כי כך הוא בכל מקום, שאינו שורה דבר שלמעלה, עד שנמצא מקום שישירה עליו. וע"כ כנ"י, לא תירא לביתה משלג, משום שכל ביתה לבוש שנים. זה אינו שורה אלא בזה, לבן באדום ואדום בלבן. אין הימין, חסד, שלם בלי השמאל, דין. ולהיפך. כי קו ימין, החולם, שבו אין הי' יוצאת מאויר, ו"ק חסר ג"ר. וע"כ צריך לשמאל, שממנו נמשך החכמה. ואז יש לימין ג"ר. וקו השמאל, השורוק, שבו יוצא הי' מאויר, ויש לו חכמה. אבל חכמה בלי חסדים הם דינים קשים, ואינה יכולה להאיר. ולפיכך אין המלכות מושכת חסדים, ימין ורחמים, עד שיש לה מכבר הארת החכמה. שאז נעשה הארת החכמה מקום ובית קיבול לאור הרחמים והחסדים, שהם נעשים בו ג"ר. וכן אין המלכות מושכת החכמה משמאל, דין, אלא אי"כ יש לה חסדים ורחמים מכבר. ואז החכמה מתלבשת תוך החסדים ומאירה. וכל עוד שאין לה חסדים, החכמה שמקבלת היא חושך ולא אור. הרי שהחסדים הם מקום ובית קיבול אל החכמה.

ונודע, שאם החכמה מאירה לבדה במלכות בלי התיישבות בחסדים, אז המלכות קופאת. וע"כ כנ"י, לא תירא לביתה משלג, שאינה יראה מקיפאון, משום שכל ביתה לבוש שנים. אל תקרא שנים, אלא שניים, שני אורות, חכמה וחסדים יחדיו, אשר אז אין האורות קופאים. זה אינו שורה אלא בזה, לבן באדום, שחסד שמימין, לבן, שורה בחכמה שבשמאל, אדום. וכן, אדום בלבן, שחכמה שבשמאל, אדום, שורה בחסדים שבימין, לבן.

אברהם, שכתוב בו, ובין זרעך אחריו לדורותם ברית עולם. וכתוב, ואני זאת בריתי אותם, אמר ה', רוחי אשר עליך, ודבריי אשר שמתני בפיך, לא ימושו מפיך.

צ) אשרי הם ישראל, שמשה הנביא היה ביניהם, שבשבילו עשה הקב"ה כל אלו האותות. והקב"ה לא כרת בריתו עם שאר העמים להתקשר בהם, אלא עם ישראל, שהם בניו של